2-a Jaro. N-o 45 (97)

APERAS SEMAJNE

5. Aŭgusto 1926

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Redaktanto: E. LANTY
14, Avenue de Corbéra, Paris-XII°

Sidejo de Ekzekutiva Komitato de SAT
23, Rue Boyer, Paris-XX°

Administranto: R. LERCHNER
Colmstrasse 1, Leipzig O 27

SUB FAVORAJ ANTAŬSIGNOJ MALFERMIĜAS NIA VI-a

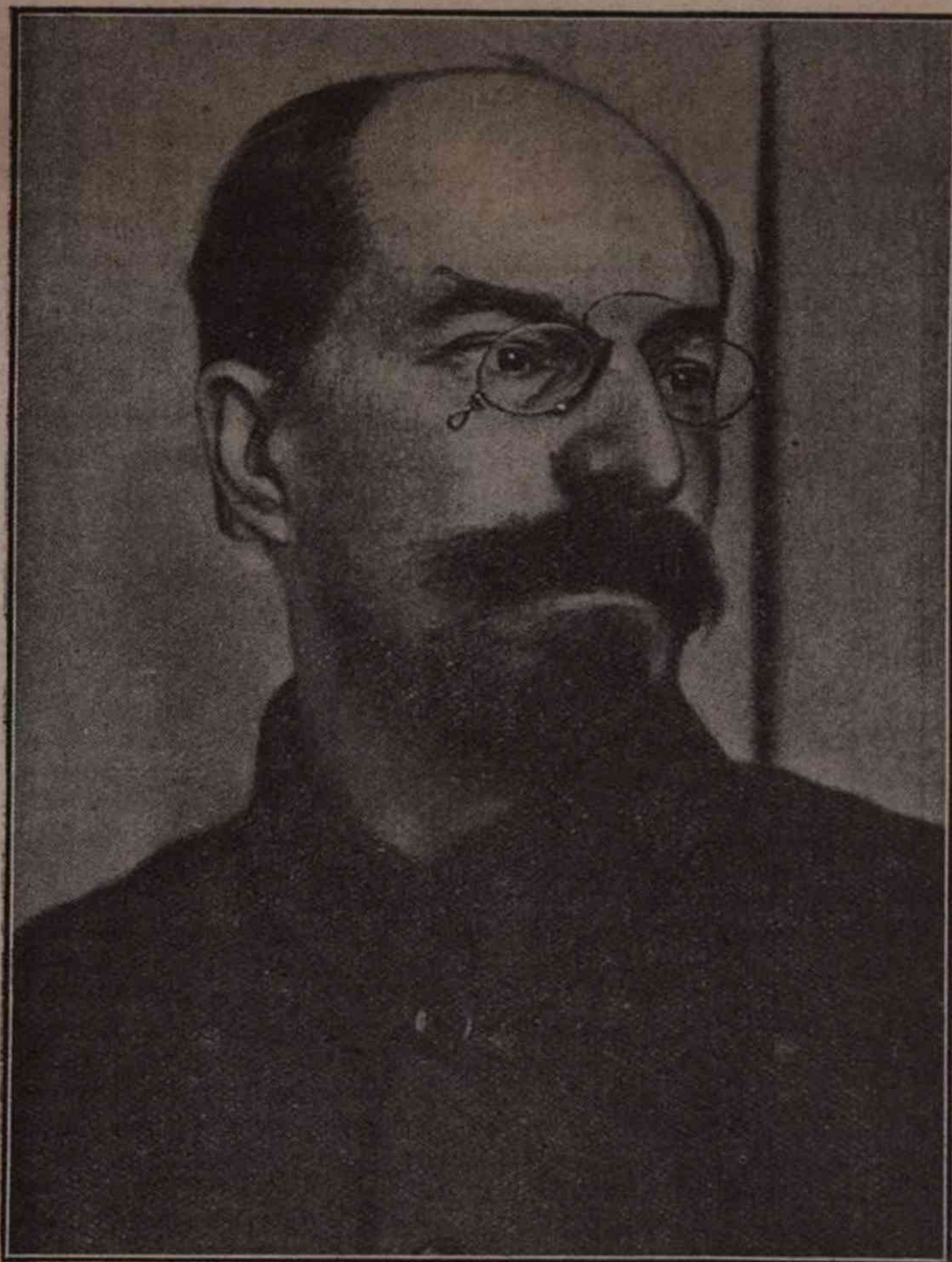
Nia Legantaro jam estas informita per la n-ro 95-a de SENNACIULO pri la grandsignifa decido de l' sovetia Komisario por Poŝto kaj Telegrafo eldoni okaze de la VI-a Kongreso specialan poŝtmarkon.

Tio sendube ne signifas, ke jam nun esperanto estas definitive akceptita en la sovetaj respublikoj. Sed tamen neniu neos, ke tia registara decido signifas konsenton pri la graveco de nia kulturmovado kaj aprobon pri ties subtenindeco.

Nu, ni povis publikigi lasthore en la antaŭa numero de nia gazeto sciigon pri la konsento de K-do Lunaĉarski la honorprezidecon de nia Kongreso akcepti.

Tiu lasta fakto ne havas malpli grandan signifon ol la unua.

Ĉiu ja scias, ke Lunaĉarski estas la popolkleriga Komisaro kaj gvidas sian departementon kun tiom da kompetenteco

A. V. LUNAĈARSKI

KOMISARO POR LA POPOLKLERIGO
FAMA REVOLUCIA VERKISTO

kaj aŭtoritato, ke eĉ la kontraŭuloj de l' soveta reĝimo devas tion konfesi.

Ne la partia gvidanto, ne la politika agitisto donas al nia movado sian moralan subtenon — sed la literaturisto, la artisto, kiu pro sia talento estis jam mondfama antaŭ la Revolucio.

La SAT-movado jam ricevis aprobon de famuloj: H. Barbusse, R. Rolland, A. Einstein, H. Toller k. a., sed neniu el ili havis la eblecon, kiel K-do Lunaĉarski, doni al sia aprobo konkretan sekvon. Neniu povus kiel la sovetia popolkleriga Komisaro decidi, ke nia lingvo estu instruata devige en la lernejoj.

Ĉu la fakto, ke Lunaĉarski konsentis esti la honorprezidanto de nia VI-a signifas, ke baldaŭ esperanto estos instruata en la sovetiaj lernejoj? Ne, estus tro frue tiri tian konkludon el tre esperiga okazo.

Sed ne povas esti dubo,

ke se ni daŭrigas senlace kaj unuece la bone komencitan laboron, ni povos atingi en limtempo pli malpli proksima, ke la sennacieca lingvo estos oficiale instruata en la sennacieca ŝtato laborista.

Ni estu atentaj. Ni prepariĝu por tia okazonteblaĵo. Ni ne forgesu, ke mankas al ni la fortoj por plenumi tian decidon, se nun ĝi okazus. Mankas spertaj instruantoj de la lingvo; mankas taŭgaj kompletaj vortaroj; ne sufiĉe riĉa estas la esperanta literaturo.

Grandega tasko kuŝas antaŭ ni. Streĉiĝu la energioj! faskiĝu unuece la fortoj!... For la politikon el nia kleriga movado! Ni ne miskomprenu la rolon, kiun difinas la Historio al la laboristaj esperantistoj.

Sub favoraj antaŭsignoj malfermiĝas hodiaŭ nia VI-a. Oficialaj rondoj de la vastega Sovet-unio favoras nian movadon. Ni ĉiuj konsciu pri la devoj, kiujn trudas al ni tiu ĝojiga fakto. Ni ne forgesu, ke ĝin rezultigas la senĉesa penado de la SAT-anoj, kiuj senlace celis praktike uzadi esperanton por la klasaj celoj de l' tutmonda Proletaro.

E. Lanty.

La Proletaro kaj la Arto

1. La arto povas esti nomata komunhoma tiom, kiom ĉio valora en la verkoj de jarcentoj kaj popoloj estas neforprenebla enhavo de trezorujo de l' komunhomara kulturo.

2. Al neniu tamen venas en la kapon intenco neigi la okulfrapantan diversecon de l' arto de diversaj epokoj kaj popoloj.

3. Ni, marksistoj, scias, ke tiu diverseco estas klariginda ne per abstraktaj konceptoj : nacispirito, epoko aŭ klimato, sed per socia aranĝo, difinata siavice de interrilatado de klasoj.

4. La arto jen estas pura esprimaĵo de ideologio de tiu aŭ alia klaso, jen toleras sur si miksitan influon de kelkaj klasoj; sed la klasa analizo de artverkoj estas plej fruktodona metodo por ilia esplorado.

5. La arto de la sama klaso ne ĉiam estas egala. Klasikaj ekzemploj de evoluo de klasarto estas: embrioj, aspirperiodo, klasikismo, realismo, romantikismo de malesperiĝo, mistikismo.

6. Ĉiuj gradoj de artevoluo de ia klaso akiras la trajtojn ĝuste de respektiva klaspsikologio.

7. Karakterizprovoj de l' estonta proleta arto venas el tiuj konsideroj.

8. Memstareco de proleta artokreado esprimiĝas en originaleco tamen ne artifika kaj antaŭmetas informiĝon pri ĉiuj fruktoj de antaŭa kulturo.

9. La inteligentularo jam ludas ian rolon en naskiĝo de proleta arto per kreo de verkoj kun transitiva karaktero.

A. Lunaĉarski.

SOVETIO KLERIĜAS

La 14-19 an de junio en Moskvo okazis konferenco de laborantoj por likvidado de analfabeteco, kiu estas heredaĵo de l' cara reĝimo. Sovetio ricevis ĉirkaŭ 60 % da analfabetoj. En kelkaj vilaĝoj ĉe landlimoj la procento estis eĉ pli granda: tie nur 1 el 1000 kamparanoj povis legi.

Por forigi ĉi malbonon estas fonditaj « Societo For Analfabetecon » kaj « C.K.L.B. » (Eksterordinara Komisiono por Likvidi analfabetecon).

El raporto de « C.K.L.B. » oni konstatis, ke pasintjare estis alfabetigitaj 4.600.000 homoj. Tute estos forigita analfabeteco en la jaroj 1933-34; kaj en 1926-27 estos plenalfabetigita la loĝantaro de 10 gubernioj.

Nun estas instruataj 47 nacilingvoj kaj dum pasinta jaro estis eldonataj aboco-lernolibroj en 25 lingvoj.

La analfabeteco estas jam forigata en la ruĝarmeo. Neniu ruĝarmeano revenas hejmen analfabeta, kvankam en kelkaj regionoj, pasintan jaron, ĝis 30 % da novaj rekrutoj tute ne sciis legi.

R. Nikolskij.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

La « Fundamento de Esperanto » (1) devas troviĝi en la manoj de ĉiu esperantisto kiel konstanta *kontrolilo,* kiu gardos lin de deflankiĝo de la vojo de unueco.

L. L. ZAMENHOF.

(1) Mendebla ĉe nia Administrejo.

SCIENCA PIONIRO

N. I. Lobaĉevskij (1793-1856)

Antaŭ 100 jaroj (25 febr. 1826) genia matematikisto Lobaĉevskij raportis pri sia nova geometrio antaŭ sciencularo de Kazanja universitato. Lobaĉevskij kreis tute novan sistemon de geometrio supozinte, ke tra unu punkto sur ebenaĵo oni povas streki ne unu solan linion paralelan al la donita senfina rekto, sed ian fasketon da ili. Ĉi supozo liveris neniajn kontraŭdirojn. Tial Lobaĉevskij pruvis, ke ĉiuj niaj aksiomoj, evidentaĵoj ne estas absolutoj, sed estas nur sekvo de nia ĉiutaga praktiko en niaj nunaj vivkondiĉoj. La aksiomoj fariĝus tute aliaj, se niaj vivkondiĉoj, niaj vivspertoj ŝanĝiĝus. Lobaĉevskij montris, ke absoluto forestas eĉ en matematiko.

Por ni, SAT-anoj kaj marksanoj, tio estas la plej grava signifo de liaj ideoj. Absoluto forestas eĉ en logiko. Ne ideoj kreas la mondon, sed la mondo reala kreas niajn ideojn en la limoj de nia sperto. Tial la ideoj de Lobaĉevskij aliĝas al la vico de samsignifaj ideoj de Darŭin en biologio, de Ejnŝtejn en fiziko kaj de Marks en sociologio. Ĉiuj ili certigas la relativecon de koncernaj fenomenoj, ĉiuj ili certigas la senabsolutecon de l' fenomenoj. Ĉiuj ili pruvas, ke la fenomenoj estas plene difinataj de l' medio, de l' kondiĉoj, kiuj ilin naskas, ne male...

Kial Lobaĉevskij aperis en la 19-a jarcento? Tial, ke tiu jarcento notas, markas en la historio de l' homsocio la ruinigon, la neniigon de ĉiuj absolutoj. En la regiono de l' politiko ĝi vidiĝis en ruinigo de l' franca absolutismo. En la regiono de l' moralo ĝi estas la anarkismo kaj ateismo. En biologio la Darŭinismo ktp. Same ni devas noti la fakton, ke diversaj geniaj ideoj ne estas la propraĵo de unu sola persono. Ili ofte aperas ĉe kelkaj personoj, tute sendepende unu de l' alia. Preskaŭ samtempe laboris super la samaj ideoj Lobaĉevskij en Kazanj kaj hungara matematikisto Boljaji en Vieno. Same el kelkaj leteroj de alia geniulo Gaus oni povas konkludi, ke la ideoj de Lobaĉevskij ne estis fremdaj por li.

La vapormaŝino estis inventata en Siberio en urbo Barnaul kaj en Anglio! Radiotelegrafio estas inventita tute sendepende de Popov en Rusio kaj de Markoni en Italio. Darŭin en Anglio kaj Lamark en Francio estis samideanoj...

Neniu « nacio » povas fanfaroni pri iuj specialaj kapabloj de sia raso, pri sia ekskluda supereco en spirita mondo. Pli el 200 lingvoprojektoj devis aperi antaŭ ol esperanto realiĝis.

Plej grava afero estis ĉi tie ne la invento mem, ne la ideo, sed tiuj sociaj kondiĉoj, kiuj naskis, kiuj kaŭzis la inventon, la ideon.

Pri mirindaj inventoj kaj ideoj, pri kiuj burĝoj ofte diras, ke ili ne estas efektivigeblaj Mirabo kaj Marks diris: « ne diru al mi la stultan vorton *neeblas* ĉar eblas ĉio, kio estas bezona ». Notu ĝin ĉiuj kontraŭuloj de esperanto kaj de SAT-ideo!

Maksim Krjukov.

KIU MI ESTAS?

Jam forpasis dek du jaroj de kiam eksplodis la granda, monstra milito imperialista. Jam forgeso pri ĝi eniĝas la spiritojn. Kaj la klarvidantoj povas nun ekvidi la antaŭsignojn de alia venonta popolbuĉado, kiu estos ankoraŭ pli terura, pli kruela, pli monstra ol la laste okazinta. Kaj oni ne devas miri pri tiu perspektivo, ĉar daŭre ekzistas la imperialisma kapitalismo.

La ĉi-suba artikolo ne sufiĉe evidentigas tiujn militkaŭzojn. Ni tamen enmetis ĝin, ĉar unue ni volas kuraĝigi la lerneman kolektivon, kiu faris tiun bonan tradukon, due ĝi almenaŭ instigas la homojn pripensi la sorton, kiu atendas ilin kaj serĉi la rimedojn kapablajn elradikigi la kaŭzojn de milito. — *Red.*

Mi eştas tio, kio mi estas. Mi nur ekzistas ĉar la homoj ne pensas, ne pripensas. La plej malbona despoto de la mondo, estas mi. Mi estas la superega Tribunalo, la plej alta, la lasta Instanco, sed ankoraŭ neniam mi forigis malakordiĝojn. Mi neniigas la civilizacion la plej brilebelan. Mi faligas la registarojn, la plej potencajn, humiligas kaj detruas la suverenojn kaj la popolojn. Mi kapablas neniigi, dum malmulte da tempo, la instituciojn, la ellaborajojn la plej taŭgajn kaj la plej belajn de la homaro. Estas mi, kiu naskigas la malamon kaj kiu zorgas ĝin ĉiam plivivigi. Je la sono de mia voĉo, popoloj kaj nacioj ektremas, kaj tamen ili respondas al mia voko. Ili amase venas al mi de montoj kaj de valoj. Mi devigas ilin forlasi ilian trankvilan vivadon kaj malsaĝe marŝadi al militbuĉejoj, kie ili mortigos aliajn kvietemajn homojn kaj pereos mem.

Mi gutigas incitecon en la korojn. Mi konfuzegas la familiojn, forrabante al la edzinoj iliajn multamatajn edzojn, al la junulinoj iliajn fianĉojn, al la gepatroj iliajn filojn por ĵeti ilin en la mortigan interbatiĝon.

Sur teron aŭ sur maron, kien ajn mi ilin irigu, ili iras. Estas kun diabla ĝojo, ke mi vidas tordiĝi iliajn sangokovritajn korpojn sub pluvado kaj en koto, sub frosta neĝado aŭ sub arda sunbrilado. Mi enmanigas al ili la pereigajn armilojn aŭtoritate ordonante al ili mortigi senkompate.

Pro miaj klopodoj, riveregoj kaj riveroj koloriĝas per ilia sango kaj la tero estas plenkovrita per iliaj elartikigitaj membroj. Mi plejege plezuras pro dolorkrioj de la vunditoj kaj pro ĝemadoj de la mortantoj. Mi frenezigas la homojn prudentajn kaj mildajn tiamaniere, ke, similaj je hienoj, ili faru sennomajn abomenegajojn.

Pesto kaj malsato, kies helpon mi alvokas, jetiĝas inter la postvivantojn. Estas mi la plej grava detruanto de la bonaj moroj dank' al kiuj la homoj estis benataj. Mi koruptas la socion, mi forprenas al ĉiuj la kredon pri Justeco kaj la konfidon reciprokan. La preĝejojn mi aliigas je frenezulejoj, iliajn estrojn je hipokrituloj, kiuj benas la ŝteladon kaj la mortigadon kaj kies manojn mi tinkturas per sango de la braveguloj. Ĉie surtere mi disvastigas abomenegajojn; la kripluloj, la invalidoj ne plu estas kalkuleblaj, mizero, malriĉeco kaj morto regas ĉie.

Mi estas nomata Milito!

Se vi demandas al mi, kiel mi agas por ke la homoj fariĝu miaj obeemaj sklavoj, mi respondos: Mia unua zorgo estas fabrikigi milionope belajn soldatetojn el plumbo kun multkoloraj uniformoj: artilerio, kavalerio, ĉiuspecaj armiloj, fortikajoj kaj kanonoj, nenio estas forgesita. Tio konsistigas vastan industrion, kies reklamado estas impona. Centmiloj da magazenoj ekzistas por disvendi tiajn komercajojn kaj ĉiujare ĉirkaŭ Kristnasko, iliaj montraj fenestroj superplenaj brilegas. Oni insiste atentigas la patrinojn pri tiaj ludiloj, kiuj oni diras, devas pli bone ol aliaj, ĝojigi iliajn hometojn. Mi rezervas por la pli aĝaj, per sama sprita sistemo, sabrojn, spadojn, kaskojn kaj uniformojn. Poste mi delikate vekigas en la koro de la patrinoj « fieregecon tre naturan » (!). Iliaj buboj uniformvestitaj!! « Kara najbarino, ĉu vi vidis mian duanaskiton? Li vere estas plej aminda en tia uniformo! » Kaj la patro konvinkita per tia admirado, ankaŭ tute fiera, diras al la patrino: « Iru kaj lin fotografigu, tio estos rava bildo, fierigonta la familion! ».

La plivastiĝo de tia ellaborajo daŭras en la lernejoj, kie miloj da geinstruistoj laboras diskrete laŭ miaj ordonoj. Ili havas speciale

la taskon rakonti per emociaj paroloj al siaj junaj geaŭskultantoj atentemaj, la heroajn farojn de estintaj militoj kaj entuziasmigi ilin por novaj heroajoj. Eĉ la knabinetoj lernas interesiĝi pri tio, ĉar, kie la junulinoj, kiuj ili iam estos, trovos okazon pli favoran por ludi heroinojn ol dum unu el tiaj militoj, kiam oni marŝas plejĝoje por defendi la liberecon kaj la patrion! Kaj jen estas! Mi ne plu havas sekretojn por vi. Ĉu vi ne konsentos, ke mi direktas la homaron laŭ subtilega maniero? Tiom subtilega, ke la milionoj da getrompitoj neniam vidis mian aspekton tia, kia ĝi estas, ke ili male konsideris min kiel neceson, ke ili volonte uzis miajn metodojn, miajn mortigajn ilojn agante kvazaŭ infanoj nekonsciaj ludantaj per fajro ĝis kiam ilia domo brulas.

Se okazas de tempo al tempo, ke ia nobla pensulo rifuzas uzi la krimajn aparatojn, enmanigitaj de mi al la homoj, mi tuj zorgas pri lia sorto; li estas turmentata per mokŝercadoj, per malestimo, li estas humiligata, oni nomas lin malkuraĝulo, perfidulo kontraŭ la patrio, malindulo al kiu oni devus repreni liajn civitanajn rajtojn. Mi tiel bone penetris iom post iom en la vivadon de la homaro, ke miaj armiloj kaj rimedoj estas konsiderataj kiel protektiloj de la registaroj. *Mi estas la MILITO* kaj mia povo daŭros ĝis kiam la homoj eliĝos el sia neklereco kaj vidos min tute malkaŝe.

Ĉerpita el la franclingva jurnalo « Le Travail » (La Laboro).

(Kolektiva traduko de gepartoprenantoj al porperfektiga kurso ĉe Laborista Esperanta Grupo el Verviers, Belgio.)

Oni elektas Soveton

Malgranda apudlima vilaĝo. Tre malproksime de fervojo, inter arbaro kaj marĉoj estas disjetitaj cent kabanoj — tien-ĉi ne ĉiam aliras gazeto, tie-ĉi granda estas la procento da analfabetoj, tie-ĉi oni preskaŭ nenion scias pri radio.

Sed ĉi-tie tamen oni elektas hodiaŭ sian vilaĝan soveton. Oni kolektiĝis en malgrandan lernĉambron, apenaŭ sufiĉe granda por enteni centon da lernantoj; hodiaŭ tamen ĉeestas kvarcent vilaĝanoj.

Mallumaj, fumaĵitaj muraĉoj. Peza aero — malbone brulas lampo, pro la spiro de tiom da personoj! Tie-ĉi estas maljunuloj — kaj brue-ridanta junularo, fraŭloj kaj fraŭlinoj kamparanaj; oni povas vidi multe da virinoj; ĉiuj vokitaj por elekti sian vilaĝan parlamenton.

Raportas la prezidanto de l' Soveto. Longe li parolas, citas ciferojn kaj ekzemplojn kaj ŝajnas, ke mi aŭdis en lia raporto ĉion scieblan pri lignajo, malsanulejo, lernejoj, vojo, pontoj, arbaroj ktp., ktp. Detenante spiron, lin aŭskultas la tuta vilaĝanaro. Severe rigardas maljunuloj, sin apogante je longaj bastonoj — afereme rigardas mezaĝuloj, ruzeme aspektas fraŭlinaj vizaĝoj — tri generacioj hodiaŭ solvas kaj decidas la sorton de la vilaĝo!

La raportanto finis. Oni lin demandas, kun li disputas. Lin eĉ insultas. Multokaze la Soveto ne sukcesis, multon ĝi perdis, ĝi ne povis plenumi ĉion, kion al ĝi antaŭ unu jaro, dum simila vintra vespero, komisiis la sama vilaĝanaro.

Kaj insultante, riproĉante — ĉiuj ĉeestintoj donas ankaŭ al siaj elektotoj novajn komisiojn kaj konsilojn. Por tio, kion bone ili faris — dankon; sed la malbonajojn ili devas forigi. Ili staras antaŭ tuta laborjaro — kaj de la ĝusta vojo deflankiĝi ne devas, la nova soveto.

Mi aŭskultas kaj mia horo pro ĝojo eksaltas. Kamparanoj diras al la soveto, kiel al sia konfidato, ĝin laŭdas kaj insultas samtempe. Jen kia estas la vera vivo de l' vastega kamparana Sovetio!

Kaj poste oni elektadis la soveton (konsilantaron). Afereme, malrapide. Apud la pordegoj de l' lernejo fajfegis neĝblovo, ĝemis de vento la apudstaranta arbaro, kie, oni diras, loĝas luparo. Kaj en la fumajita malalta lernejo, ĉe lumo de preskaŭ estingiĝinta lampo, 400 blankrusiaj vilaĝanoj ĉi-vespere, per komunaj fortoj, enbatadis ankoraŭ unu najlon en la komencita konstruo de l' socialismo.

El originala raporto de P. Kirjusin.

INTER NI

« *Dum* senhalta *flugado 26-hora, du aviadistoj traveturis 4700 kilometran distancon...* »

Tiun sciigon povis legi antaŭ nelonge la legantoj de ĉiutagaj jurnaloj. Sed, kredeble, malmultaj sin demandis kiom da landlimoj transflugis la du « homo-birdoj »? Kiom da pasportaj vizoj ili tiele evitis? Kiom da malagrablaĵoj ĉe limdepagejoj? Kiom da tiaspecaj malhepajoj?

Dume en la apudaj kolonoj de l' samaj jurnaloj, ties legantoj sendube legis pri deklaroj de ŝtatistoj, elokvente parolintaj pri neceso ŝirmi la landlimojn per kanonoj kaj fortikaĵoj. Kaj aplaŭdojn varmajn ricevis la patriotaj oratoroj.

Tamen sin trudas la fakto: Du aviadistoj traflugis senhalte *4700 kilometrojn!...*

Kruda kontrasto, ĉu ne vere? inter la du bildoj.

La distanco pli kaj pli estas venkata. Sed, malgraŭ tio, la popoloj restas enŝlositaj en malgrandaj landlimoj, kaj malamikas unuj kontraŭ aliuj.

La « homo-birdoj » ne estas jam nun sufiĉe multnombraj por ke ilia flugado povu findetrui la landlimajn barojn. Sed tamen ne plu povas esti dubo, ke tiu detruado nepre okazos.

La SAT-anoj iel imitas la aviadistojn. Ili same ignoras la landlimojn. Super la tuta tero ili teksas interligilan retaron. De Oriento al Okcidento kunligas ilin sama lingvo, sama penso, sama organizo, sama deziro fordetrui la kadukajn tradiciojn kaj la malbenindan rutinon, kiuj katenas la spiritan progreson.

Aviadistoj, SAT-anoj — sentimaj pioniroj!...

IUELIE.

Krepusko de Eklezioj en Latvio

Ŝtata subteno.

La aferoj de l' diverseklezia pastraro en Latvio ne estas tre brilaj. Plejparton da eklezioj vivtenas nur la ŝtataj subvencioj, malavare disdonataj malgraŭ apartigo de la ŝtato je la eklezio: eĉ la alie malŝatataj hebreaj rabenoj ne estas forgesataj, se ili nur en predikoj laŭdu la registaron kaj alvoku dian benon sur la kapitalismon.

Tamen eĉ la subvencioj ne kapablas savi la dronantan ŝipon de miljara trompado kaj hipokriteco, ne sole pro la detruiga forto de l' socialismo, sed ankaŭ — kaj ĉefe — pro la vekiĝanta prudento de l' popolo.

★

La luterana eklezio.

La ĉefa, kvazaŭ ŝtata luterana eklezio plej akre sentas sian baldaŭan pereon. La nombro de « kvazaŭ-luteranoj » laŭ malnovaj paroĥaj libroj estis relative granda, sed malmultaj anoncis re-aliĝon kaj pli malmultaj pagis la kotizon. Pro tio, la ĉef-episkopo, kiel savrimedo, anoncas fin-daton por re-aliĝo, post kiu la paroĥanoj estos akceptataj nur post subskribo de solena promeso konfesi ĉiujn ekleziajn dogmojn, akurate plenumi ĉiujn ritojn (kontraŭ aparta pago, kompreneble), ktp. De ĝustatempaj aliĝintoj nenia simila promeso estis postulata: nur ili pagu kotizon! Al eksterekleziaanoj oni minacas ĉiujn terurajojn, inkluzive inferon. Samtempe la naciula gazetaro batalas kontraŭ la senreligiuloj, preskaŭ postulante ilian ekzilon.

Kaj tiu ĉi komuna penado iom sukcesis. Multaj laboristoj trovis tujan pagon pli profita ol pli postan kun elspezoj por senbezonaj ritoj. Konfesi sin senkreda estas ne tute sendanĝere, ĉar en pasportoj kaj oficialaj dokumentoj estas notata la religio. Tamen morale la luterana eklezio ne profitas el tiu-ĉi plinombriĝo — ĝia ekzisto endanĝerigita estas.

★

La katolika eklezio estas pli forta.

Nur la katolika eklezio ankoraŭ havas fidelajn disĉiplojn, ĉar la plej malklera parto de l' loĝantaro estas abunda rikolto por la pastraro. Por ke li ne spertu inferon, la katoliko ne kuraĝas malobei eĉ vorton de sia pastro. La parlamentanoj el la katolikaj regionoj estas preskaŭ senescepte pastroj.

★

Ŝafoj ribelas kun sia pastro.

Sed antaŭnelonge tiu-ĉi marĉo ekmoviĝis. Maljuna pastro-parlamentano, Fr. Trasuns fine kuraĝis ekribeli kontraŭ la hipokriteco

de siaj pli altrangaj kuntrompantoj kaj senmaskigi ilian politikan agadon. Li rifuzis obei sian enlandan ĉefon, ankaŭ la papan senditon. Malgraŭ liaj meritoj, la « sankta seĝo » ekskomunikis lin, kiel « kaptitan de l' diablo » kaj la ekskomuniko estis deklarita en ĉiuj preĝejoj ĝuste antaŭ la parlamenta balotado kun malpermeso voĉdoni por la malbenito.

Kaj jen rezultis la unua grandskala malobeo de fidelaj paroĥanoj — la malbenito estas re-elektita preskaŭ nur de katolikaj voĉoj, sen ia organizita propagando.

Post kelka tempo, la ekskomunikito subite mortas kaj denove komenciĝas batalo ĉirkaŭ lia kadavro, inter « kristo-amantoj » kaj naciemuloj, dezirantaj fortigi la nacian senton ĉe la katolikoj. Subtenate de l' registaro, venkis la lastaj.

★

Kristana amo.

La pastraro sin venĝis, rifuzante lokon en katolika tombejo por sia frato; kaj kiam la registaro firme decidis enterigon en Rezekne en militistan tombejon, la elfosita tombo dumnokte estis plenŝutita de « nekonataj personoj ».

La popolo elmontris sian malaprobon. La kadavro estis kondukita grandamase kaj ĉe la enterigo multaj riproĉoj estis aŭdataj de fervoraj katolikoj kontraŭ la pastraro.

Poste komencis denove laboraĉo de « nekonatoj » — de l' tombo estis forŝirataj la florkronoj kaj la tombo mem difektata. Sed la progresemaj katolikoj aranĝas pilgrimadon al la tombo de tiu-ĉi ribelinta pastro.

Mi celis akcenti la detruajn simptomojn de la ĉi-tiea plej reakciema eklezio. Estu ili nur pli rapidaj!

DIOGENO.

Laborista Sportfesto
en Vieno

Ĉiujare plej diversaj kongresoj, konferencoj kaj festenoj okazas en Vieno. Ĉi tiun jaron plej interesaj kaj gravaj estis la du gimnastikaj festoj, kiuj okazis dum julio.

La laboristan sportfeston partoprenis sufiĉe do homoj, sed bedaŭrinde ĉefe el la germanlingvaj teritorioj, precipe el Ĉekoslovakio, Litovio, Polio kaj Jugoslavio. Alilanduloj ne partoprenis, nur rigardis.

Ĉiuspeca sporto estis aranĝita, sed la plej interesa okazo estis la fest-marŝado tra la Ring-vojoj de la urbo al la Trot-konkursejo en la granda ĝardeno Prater. Ĝi okazis la 11-an de julio kaj daŭris 4 ½ horojn.

La nombro de partoprenantoj estis ĉirkaŭ 40.000 kaj amasego sekvis, aplaŭdante kaj svingante poŝtukojn. Do sume ni povas taksi la laboristajn demonstraciantojn je ĉirkaŭ 200.000 homoj. Estis proksimume 950 ruĝaj standardoj kaj 132 nigra-ruĝa-flavaj. Belege impone estis, kiam biciklistoj ekmovigis la marŝadon; multaj el ili biciklis per nur unu rado. Poste sekvis 66 ruĝ-standardoj tenataj de biciklistoj kaj ilin sekvis 1.000 - 1.200 biciklantoj kaj denove en unu aro 350-400 piedmarŝantaj portantoj de ruĝ-standardoj. Post ili amaso da gimnastikantoj, 2.200-2.500 virinoj kaj 7.500-8.000 viroj; kaj ankaŭ la Genaturamikoj (1.000-1.200). Ilin sekvis la « Sokolanoj » (gimnast-unuiĝo ĉekoslovakia) en uniformo kaj naciaj vestajoj, sekvataj de aliaj eksterlandanoj. Ankaŭ partoprenis « Germanaj naciuloj (!!?) », « Ŝirmligo », « Defendligo », entute 4.000 personoj; bedaŭrinde ili portis ne ruĝajn sed naci-kolorajn standardojn, kaj tio vere malbonimpresis en laborista festo. Ilin sekvis miksita amaso kaj ĉe la fino la Aŭstria Ŝirmligo kun ruĝaj standardoj. (Ili nombriĝis ĉirkaŭ 19.000). La lastan aron konsistigis la Skoltoj, alportante akvon dumvoje, kaj la proletaj savgrupoj.

La tutan amason akompanis 30-35 aroj el muzikistoj.

Plenplena estis la trot-konkursejo, kie troviĝis grandegaj tribunoj. La festo komenciĝis per duvica marŝado de la standardportantoj, sekvataj de gegimnastikuloj; sekvis la Ĉekoslovakianoj kun nacia kaj ruĝa standardoj. Aliaj naciuloj surskribis ruĝajn standardojn per la nomo de sia nacio aŭ urbo. Poste okazis kuiad-konkurso, man-kaj-pied-pilkludoj.

Ĝenerale ĉio sufiĉe bone sukcesis, sed mankis tamen popolmanĝejoj por la eksterlandanoj, plejparte senlaboruloj (multe venis piede el Berlin, Leipzig, cet.).

Por esperantistoj ne estis aranĝita renkontejo, nek por SAT-anoj. Tamen dum la tuta festo mi renkontis 20-30 geesperantistojn, plejparte SAT-anojn. Sed ĉefe ĉagrenige estas, konstati kiom forte nun regas ankoraŭ la sentojn de l' laborularo la nacia ideologio...

GE-BATTA.

Ĉu la homo havas simian devenon?

de ALBERT BAYET (Alber Baje)

Ĉu la homo devenas de simio?

— Fi! ekkriis la bone edukitaj personoj, kiam la unuan fojon, scienculo starigis la demandon.

Kaj ni konfesu, ke la transformista doktrino enhavas ion malplaĉan por la homa malhumileco.

Oni nomigas sin reĝo, duko, grafo, moŝto; oni zorgege starigas sian genealogian arbon; — kaj jen tute ĉe la bazo de l' arbo oni ektrovas simion!

Se tio estas scienco, for la sciencon! Kaj la mondumanoj malestime rilatas al tiuj stultaj studoj.

Sed dum ili forkoleretadis, la scienculoj serene daŭrigis sian laboron. Eltrovoj sekvis eltrovojn.

Kaj jen S-ro René Verneau (elp. Rene Verno), priantropologia profesoro, entreprenas montri la rezulton de siaj plej lastdataj laboroj kaj la konkludojn al kiuj kondukas la esploro de l' faktoj.

★

Kion li diras pri la esenca demando? Li respondas klare: la homaro havas simian originon.

Longe oni konsideris kiel primitivan tipon de l' homaro, la homon de Neandertal (tiele nomita tial ke la unuaj ostoj, kiuj konatigis lin, estis eltrovataj en la rejna Prusio, en la krutvaleto *Neanderthal)*.

La neandertala homo estis malgranda: lia staturo estis proksimume 1 m. 55. Li preskaŭ simie marŝadis, t. e. ke lia piedo ripozis precipe sur la ekstera rando. Li havis platan kranion kaj deklivan frunton; la vizaĝo, grandega rilate al la kranio, forte elstaris.

Ĉu tia estajo estis vere duonsimia, duonhoma? Ĉu ĝia unuekzemplera malkovro pruvis, ke ni havas simian devenon?

Oni povis argumenti, ke tiu individuo estis homo. Inter tiu homo kaj simio diris iuj scienculoj, « ekzistas abismo ».

Por pruvi nian simian devenon, necesis plenigi tiun abismon.

★

Laŭ diroj de S-ro Verneau, tio estas hodiaŭ farita.

La restajoj de la neandertala homo estis eltrovataj en la jaro 1856. En 1894, doktoro Eugène Dubois (Eŭgen Dubua), eltrovis en Java la restajojn de iu estajo, kiun li nomis *Pithecantropus Erectus*, t. e. *Simio Homo staranta.*

Lia femuro estis homa femuro: sed ĉifoje la simiaj ecoj estis pli precize videblaj ol tiuj de la neandertala homo.

Ili estis eĉ tiom precize videblaj, ke kiuj volis vidi en tiu pli malnova estajo homon kaj ne simi-homon, tiuj devis konsenti, ke almenaŭ ĝi estis homo tre malsupera al ĉiuj homoj ĝis nun konitaj.

Aliaj male argumentis, ke estis nur simio supera al ĉiuj aliaj simioj.

Sufiĉas kompari la du opiniojn por ke scienca konkludo sin trudu: kio estas estajo superanta ĉiujn konatajn simiojn kaj malsuperanta ĉiujn konatajn homojn se ne homosimio?

Tiam plenigita estis la abismo inter la neandertala homo kaj la simio.

Antaŭ nelonge, en la jaro 1921, oni eltrovis en Rodezio homan kranion kun simiaj karakteroj treege elmontritaj, kiu ankaŭ lokiĝas inter la simio kaj la neandertala homo.

★

Do, la nuna stato de l' scienco konkludigas, ke ni havas simian devenon.

Ĉu ni devas honti pro tio?

S-ro Verneau opinias, ke ni male devas fieri, pro la grandaj progresoj elfaritaj de niaj prauloj.

Trafe dirite. La ĉefafero ne estas ĉu ni havas aŭ ne simian devenon: pri tio ni ne povas ŝanĝi ion. La ĉefafero estas, ke ni ne refariĝu simioj: kaj tio dependas de ni.

Kio distingas nin de niaj prauloj, tio estas la scienco kaj la justemo. Ni progresigu la unuan kaj certigu la duan.

La nescio, la malamo, la milito estas la faroj de antropoidoj (homsimiluloj) ne sufiĉe evoluintaj.

Sen la permeso de l' aŭtoro tradukis el la franca: EŬTRAPEL.

La sorto de infanoj kaj laboristoj en iu germana distrikto

Iu komisiono de la distrikto Landeshut in Schlesien raportis jene : « 2.400 infanoj estas esplorataj je saneco kaj socialaj situacioj de la gepatroj. Laŭ mezaj nombroj, en tiu distrikto 40 ĝis 70 % el la infanoj de teksistoj kaj ministoj, malantaŭenrestis rilate pezon, grandecon kaj vastecon de l' brusto. 111 infanoj ne povas, pro manko de vestaĵoj, viziti la lernejon, 350 ne havas varmajn subvestojn, 562 ne mantelon. El 3.594 lernantoj el tekslaboristaj kaj ministaj familioj, 200 la lernejon vizitas, ne kunprenante panon. 119 ne ricevas regule varman tagmanĝon, 142 nur posedas unu ĉemizon, 1.165 nur posedas paron da ŝuoj. 1.485 infanoj de teksistoj kaj ministoj ne havas propran liton, 99 dormas kun la patro, 283 kun la patrino, 1.069 kun gefratoj, 14 kun fremdaj personoj, kaj 26 dormas sur la planko.

La loĝejo de 1.804 teksistoj kaj ministoj nur havas unu ĉambron, sen kuirejo aŭ dormejo. En 258 el tiaj loĝejoj troviĝas malsanuloj. En 706 okazoj estas de pli ol tri personoj loĝata la ĉambro, en 608 okazoj, de pli ol ses personoj. En 286 okazoj estas la ĉambro loĝata de, krom la familio, fremdaj personoj ; en 279 okazoj la ĉambro estas malhela, en 236 okazoj, mucida.

La meza salajro de tekslaboristo plenaĝa estas semajne ; M 8.84 ĝis 11.02, tiu de tekslaboristo : M 6.60 ĝis 8.31. Semajnaj salajroj de M 3.— ĝis 4.— ne estas maloftaĵo. Granda nombro da tekslaboristoj loĝas en la ĉirkaŭaj vilaĝoj. Por ŝpari la veturmonon kaj la ŝuplandojn, ĉi homoj restas dumnokte en la laborejoj.

★

Kontrasto.

Laŭ oficiala konstato estas apanaĝataj por la jaro 1926 : 6 regnaj kancelieroj, 31 regnaj ministroj kaj 10 ŝtataj sekretarioj.

Ĉi listo estas kompletigebla per multaj ministroj landaj. Laŭ la kalkulo de parlamentano Brodauf estas ankoraŭ, krom 70 nun oficiantaj, ĉirkaŭe 200.

La plej multaj de ĉi ministroj eksaj, ankoraŭ ricevas monan kompenson ; M 600 monate.

Por ricevi pension estas alkalkulata al kelkaj ministroj 40 jaroj de iliaj advokatecaj praktikoj kiel servojaroj en la publika intereso !

La ministraj pensioj varias de M 20 ĝis 50.000.

Sed por la popola bonstato, por la senlaboruloj, la Germana Regno ne havas monon. La impostoj elpremataj el la proletaro utilas « pli bone ».

Laŭ sciigoj de Hermann Wotschke, *Dresden.*

Ĉe eventuala represo mi petas alsendon de la nacilingva gazeto. Hermann Wotschke, Am Queckbrunnen I. I., Dresden — A. 1.

Faktoj kaj Dokumentoj

La ekzamenantaj profesoroj de jura fako ĉe Tokia Imperia Universitato, prezentinte al la studentoj parton de « La Komunista Manifesto » por traduko de germana en japanan lingvon, estis severe riproĉataj de la reakciularo de Japanio, kie japana traduko de « La K. M. » estas malpermesata.

★

El Ameriko.

En Meksikio, antaŭ la revolucia periodo, oni fabrikadis nur 3.000.000 parojn da ŝuoj en la tuta lando por 15.000.000 enloĝantoj. Tiam milionoj da meksikianoj neniam uzis ŝuojn. Ili havis specon de sandalo nomata « huarache » (elp. ua-ra-ĉe). Nuntempe oni tie fabrikadas pli ol 12.000.000 parojn da ŝuoj ĉiujare, kaj la nombro da fabrikejoj estas ĉirkaŭ 3.000, inter ili 75 grandaj.

Ĉirkaŭ 500.000 meksikianoj migris el Meksikio en Usonon dum la jaro 1926.

En multaj urboj de Usono nuntempe okazas protest-kunvenoj por Sacco kaj Vanzetti. Tiuj du senkulpaj laboristoj jam suferis pli ol ses jarojn en la karceroj de la Ŝtato Massachusetts. Tio ĉi okazas malgraŭ la fakto, ke la vera krimulo jam konfesis la krimon antaŭ kelkaj monatoj, kaj ke ĉe la komenco multaj atestantoj juris, ke nek Sacco nek Vanzetti estis en tiu urbo tiun tagon...

★

La patriotismo de sveda kompanio.

La sveda entrepreno *Elektro-Luks,* kiu fabrikas polvo-suĉmaŝinojn (pasintjare : 200.000), minacis transigi la fabrikadon alilanden, tial ke la laboristoj postulis salajron laŭ la sindikata tarifo.

La kosto de materialo po maŝino estas 13 kronoj, la salajro 10 kr. kaj la aĉetantoj pagas 180 kr. Tiuj nombroj montras klare kioma estas la profito de la entrepreno. Sed la posedantoj tamen opinias, ke tiu profito ne sufiĉas kaj minacas al la svedaj laboristoj, ke la eksterlandaj salajruloj estos malpli postulemaj.

Tio estas tre instrua, ĉu ne ? Ĝi montras ke la patriotismo estas burĝa trompilo kaj instruas la necesecon por la laboristaro de tutmonda interligo kaj solidareco. — *2503.*

★

Bonkora Burĝino !

Moŝtulino Mackinnon (elp. Makinon), aludante la karbministan strikon dum parolado ĉe *Imperia Klubo Sinjorina* la 17. junio, diris : « La laboristoj komprenu, ke ili devas morti, do kial ili plendas pro tio, kion ili havas dum la mallonga tempo kiun ili travivas ? » — *6259.*

★

Sklavuja fonto elĉerpiĝas.

Dum la lastaj kvindek jaroj, skribas Jack Cooper (Elp. Ĝak Kuper), laŭ la registara kuracoficisto por la angla urbo Bradford, malkreskis multe la nombro de naskiĝoj en la teksa enlimaĵo de la provincoj Yorkshire (elp. Jokŝajr) kaj Lancashire (Lankaŝajr), kun malbonaj sekvoj rilate la provizon de laboro por la teksfabrikejoj.

Ankaŭ malkreskas la nombro de naskiĝoj en la apudaj provincoj.

Sendube la lastatempa propagando por naskolimigo havas nun grandan influon inter la britaj laboristoj ĝenerale. Oni povas legi ĉiun tagon en "Daily Herald" (Ĉiutaga Heroldo), la sola brita taga laborista jurnalo, aron da anoncoj pri naskomalhelpo, pri libroj pritraktantaj la temon, pri lekcioj, ktp. Kaj menciinde estas, ke tute « respektindaj » personoj, ekz. iu kuracisto de l' reĝo, parlamentanoj, k. c. intermiksiĝas, ĉu aprobe, ĉu malaprobe, en la aferon. Eĉ okazis antaŭnelonge proceso, starigita de Doktorino Marie Stopes (Stops) kontraŭ katolika jurnalo, kiu skribis pri ŝia « malbonfameco », rilate verkon sian pri propagando por naskolimigo. En la fakoj de la Laborista Partio okazas ofte tia propagando per libroj vendataj aŭ per specialaj paroladoj tiutemaj. La virinoj komencas kontraŭi la ideon, ke ili devas naski idojn, kiuj ne povas ne fariĝi sklavoj. — *5575.*

★

Registara teroro en Nederlanda Hindio.

K-do Achmad Tahir estas kondamnita je 10 jaroj da malliberejpuno.

Tan Kian Sing, redaktoro de la Ĉina gazeto « Tiong Po » estis arestata, ĉar li kritikis la registaron.

En Solok (Sumatra) estas 21 komunistoj kondamnitaj je po du monatoj da malliberejpuno.

La propagandisto Soetan Said Ali el Medan (Sumatra) estis kondamnata je 19 monatoj. Ankaŭ lia edzino estis arestata.

En Meester Cornelis (Java) oni arestis K-dojn Nairan, Hambati kaj Mi' in nur pro tio, ke ili en la *kampong* (vilaĝo) havis interparolon kun kelkaj homoj.

K-doj Hadji Mohamad Samsoeri, Atmoesokarto kaj Soejono kiuj estis arestitaj pro tio, ke ili estus farintaj propagandon komunisman en kunveno Islamana ricevis la unua kaj dua ĉiu 2 1/2, la tria 2 jarojn da malliberejpuno.

Laŭ oficiala (registara) sciigo K-do Soegono memmortigis sin en la malliberejo. Oni konjektas tamen, ke oni mortigis lin. — *Laŭ sciigoj el « De Tribune » (670).*

★

Esperanto je la servo de l' japana naciismo.

« Esperanto estas pli necesa por la orientaj popoloj, kiuj estas de nun ludontaj la gravan rolon en la historio de l'homaro, kaj precipe por nia nacio, ol por la eŭropanoj aŭ usonanoj, kiuj jam finis sian parton...

... Konduki la moralan kaj materialan civilizaciojn en belan florĝardenon de l' perfekta harmonio, jen kia estas la grava misio de ni, japanoj. Kaj esperanto estas la sola vojo tien kondukanta... » — *(El « La Verda Mondo », junio, 1926).*

★

LA LINGVA ANGULO

Pri propraj nomoj.

K-do 5241 diras:

La Redakcio de Sennaciulo neniam uzu nacian ortografion en propraj nomoj. Tio estas kontraŭa al la sennaciismo. Ekzemple, kiel ortografie skribi: « Poincaré » anstataŭ *Puankare?*

K-do 670 respondas:

Ŝajnas, ke ruslingvanoj kaj aliaj, kiuj ne uzas en sia gepatra lingvo la latinan alfabeton, ne vidas la maloportunajon, kiu kuŝas en tio, ke ekzistas lingvoj en kiuj oni ne skribas la fremdajn proprajn nomojn laŭ ilia prononco.

Ekzemple, holanda K-do, nur scianta sian propran lingvon kaj esperanton, ne povas scii kiel oni france prononcas la vortojn « Clemenceau », « Clairvaux » k. a., kiujn li legas en holandaj gazetoj. Se, laŭ la postuloj de ruslingvanoj, la Redakcio presigus tiujn vortojn laŭ ilia esperanta prononco t. e. *Klemanso, Klervo*, nia holandlingvano tute ne rekonus ilin kaj ne scius pri kio temas...

★

Fakulo klarigas:

La demando pri la ortografio de propraj nomoj prezentiĝas tute sammaniere en la internacia lingvo, kiel en la naciaj lingvoj: ne nur en esperanto, sed ankaŭ en ĉiuj naciaj lingvoj oni estas embarasata, kiam oni bezonas uzi fremdan propran nomon.

La ortografio de propraj nomoj, kondiĉo de ilia ekzisto, estas, same kiel tiu de komunaj nepropraj vortoj, la ortografio mem de la lingvo, al kiu la propra nomo propre apartenas.

La afero estas glata, se temas pri lingvoj, kiuj uzas latinan alfabeton; sed ĝi iĝas iom malfacila, se temas pri lingvo, kiu uzas nelatinan alfabeton. En tia okazo, oni devas imiti en esperanto tion, kion sen ia ajn malutilo faras plej multaj eŭropaj lingvoj: oni transskribu kiel eble plej proksime la nelatinajn literojn per latinaj literoj.

Tamen, ĉar oni bezonas ne nur skribi aŭ silente legi la fremdajn proprajn nomojn, sed ankaŭ prononci kaj voĉe legi ilin, tial estas *nepre necese*, ke oni *ĉiam senescepte* inter krampoj montru per esperantlingva alfabeto, kiel eble plej ĝuste la nacian prononcon de ĉiu propra fremda nomo. Montri tiun prononcon, ne montrante samtempe la nacian originan ekzistigan ortografion, estas absurdaĵo. Montri nur la nacian ortografion, ne montrante samtempe almenaŭ proksimume la prononcon, estas nepre evitinda manko.

Oni plej zorge atentu pri plej eble ĝusta transskribo de la nacia prononcado. Ekzemple: Pŭenkare, ne Puankare.

Fakulo.

Kaj la Redakcio aldonas:

La redaktantoj de esperanta laborista gazeto ne scipovas ĉiujn naciajn lingvojn. Ili do ne povas ĉiam obei la obeindan konsilon de Fakulo.

Necesas do, ke niaj kunlaborantoj mem ne forgesu konigi la nacian prononcon de la propraj nomoj, kiujn ili citas — se ili mem konas tiun prononcon!... Evidente okazas ofte, ke devas esti citataj nomoj fremdaj, kies prononcon la citanto ne konas.

La problemo ne estas tiom facile solvebla kiel opinias kelkiuj. Ĝi tamen iam ricevos solvon..., kiam ekzistos en esperanto geografiaj, historiaj kaj aliaj lernolibroj kun la propraj nomoj esperantigitaj.

Tian laboron povus jam ekentrepreni la Esperantista Akademio kaj la Lingva Komitato, se tiuj institucioj *kapablus* plenumi la rolon, kiun la tuta esperantistaro rajtas atendi de ili. Sed, sed??...

RECENZEJO

Svisa Alpveturado kaj Internacia ekspozicio pri rivera navigado kaj uzo de hidraŭla forto en Basel. 1-a julio — 15-a sept. 1926.

La bele ilustritaj prospektoj montras la belecon de Svislando kaj invitas viziti ĝin. Interesuloj ricevos ilin senpage de S-ro Jules Perlet, Svisa Esperanto-Propagandejo, Bern, poŝtkesto 560.

Benjameno F. Smith. Historieto pri elfarado. Verkinto kaj eldonanto: S-ro Everett W. Lord, Bostona Universitato, Boston, Mass. Usono. Formato: 13 × 18 cm., 17 pĝ. Senpage ricevebla.

Ĉi tiu biografio montras kiel homo povas riĉiĝi en Usono per kapitala spekulacio!...

Kovo.

Sekspsikologio. Pri kurvoj de la maturigantaj evoluoj de virseksuloj. Originale verkita de Siegfried Ziegler. N-ro 4 de la Serio: Scienca, de « Biblioteko de Sennaciulo ». Eldono de SAT. Formato 15 × 12 cm., 55 pĝ. Kartonita. Prezo: 0,60 mk. g.

La verkisto priskribas, laŭ la vidpunktoj de la plej eblaj klareco kaj objektiveco, spertojn proprajn kaj fremdajn, uzante tiucele kurvojn kiel rimedojn de priskribmaniero. La verketo celas: 1-e Enkonduki en la interesegaj sed komplikaj problemoj per nova rigardmaniero; 2-e Per nova metodo prepari novajn sciencajn rezultojn. Oni povas bedaŭri, ke multaj preseraroj ŝoviĝis en la tekston, ĉar kelkaj strange aliŝencigas ĝin: malgraŭ tiu difekto, cetere facile korektebla en proksima eldono, tiu libreto tre interesos la legantojn.

Frida.

NEKROLOGO

La 24-an de julio mortis nia kara K-do

Henriko Trinter

Li estis 22-jara, fervora kaj sindona SAT-ano el la urbo Cassel (Germ.).

Honoron al lia memoro!

Sennacieca Asocio Tutmonda.

INFORMETOJ

La 22-an de aŭgusto 1926 okazos en Zürich la 1-a Tutlanda Kongreso de « Internacia Ruĝa Helpo ». Malgraŭ ke ĉi organizo decidis jam de longe utiligi esperanton, la ties gvidantoj ĉi tieaj tamen restas tre skeptikaj rilate nian movadon. Por forigi ilian malemon al la internacia lingvo estas dezirinde, ke multaj esperantistaj grupoj aŭ kolektivoj sendu al la Kongreso salutojn, simpatileterojn ktp. en esperanto.

Oni adresu ĉion jene: Svisa Sekcio de I. R. H., K-do Rote Hilfe, Ottikerstr. 35, Zürich (Svisio).

★

Sektoro V-a okazigos konferencon, la 5-an de septembro 1926, en Dortmund (Germ.).

Por ricevi detalajn informojn oni sin turnu al K-do A. Von der Heid, Junggesellenstr. 9.

KORESPONDEJO

5288. — Viaj notoj ne havas intereson por tutmonda legantaro.

6956. — Via artikolaro taŭgas por metallaborista fakgazeto, ne por « S-ulo ».

3398. 1) — Via raporto pri BLES estas tro longa por trovi lokon en « S-ulo ». Ĉio devus esti rezumita en 20-25 linioj. — 2) Ni bone komprenas, ke iu politika partio uzu ĉiajn rimedojn por kontraŭbatali la propran enlandan registaron; sed vera sennaciulo devas prikonsideri la okazintaĵojn de tute alia vidpunkto. Devas esti tute indiferente al SAT-ano, ĉu la feŭda regno de Abisenio restos sendependa aŭ ne. Estus multe pli interese ekscii kiel vivas la tieaj sklavoj: ĉu ilia « sendependa » ŝtato ebligas, ke ili akiru sufiĉe da klareco por sekvi la fluon, kondukantan al sennacieciĝo. Sekve via artikolo tute ne taŭgas por « S-ulo ».

Al K-doj Rlys kaj Snejko. — Loko mankas por enmeti tiajn agitecajn alvokojn.

Mondhejmul. — Bonvolu paciencigi: ni presigos vian « Publikan demandon » post la Kongreso. Nun loko absolute mankas.

5140. — Se vi estas nova esp-isto, ni gratulas vin: via artikolo estas preskaŭ tute senerara. Sed ne estas solvebla per diskutoj inter K-doj la grava demando (sugestio), kiun vi priparolis. Ne forgesu, ke ekzistas personoj, kiuj lasas sin *sugesti* per sia propra teorio. Eksperimentoj science direktitaj nur povos iomete komprenebligi la temon pri kiu de jarcentoj diskutas homoj.

3637, 4424. — Bedaŭrinde loko absolute mankas.

Diogeno. — Vian artikolon ni verŝajne uzos.

2985. — Ni ne povas misuzi la paĝojn de « S-ulo » por bagatela temo, kia estas nomdonado. — Parton el via skribaĵo pri ateismo ni eble uzos.

6979. — Vian raporton vi devus koncizigi en 12 liniojn por ke ĝi povu trovi lokon.

488. — Vian prilingvan artikoleton ni verŝajne uzos.

Kamparano kaj *Aramunt.* — Viaj artikoloj estas eble interesaj, sed ili estas neglegeble skribitaj.

5827, 2924, 3905, Erinazzo, 1777. — Viajn manuskriptojn ni sendis al la Red. de « S. R. ».

Sendiulo. — Via propono trafus se ĉiuj korespondpetantoj abonus la gazeton. Sed tiel ne estas. Ne eĉ ĉiuj SAT-anoj abonas. Eble ni povos kontentigi vin per enkonduko de jena rubriko: *Oni mallaŭdas.* La neŭtraluloj ja havas la rubrikon: «Oni laŭdas»!

Poro. — Se via vidpunkto estas ĝusta, do prefere ni ne publikigu vian artikoleton, sed simple silentu.

M. Krjukov. — Viajn prilingvajn proponojn ni povas nur sendi al la Kongresestraro, kiu entagordigos ilin. Viaj sciencaj notoj estos uzataj tiom, kiom permesas la loko. Ni tre bedaŭrus, se vi ĉesus vian kunlaboradon. Sed la mondo estas granda k. ni disponas nur ok paĝojn! Ne forgesu pri tio. El multaj flankoj trafas nin samaj riproĉoj.

K-do P. Grignard protestas kontraŭ la diroj de Sendiulo (n-ro 95, *S-ulo*): neniam li ricevis korespondpeton el Ĉeĥoj.

Danubano. — Pri la sama temo ni jam ricevis kvin artikolojn. Ni opinias kiel vi, ke jam tro estis pribabilata tiu afero: Tial ni ne plu publikigos ion ajn pri la disputo.

62. — Via privojaĝa rakontado devus esti tute reverkata k. koncizigata por esti presinda. Tempo mankas al ni por tia laboro.

Wiena SAT-anaro. — Ni povis nur forsendi al Leningrad vian manuskripton.

2877, 1188, 2002, 6447, M. A. 5227, Sig., 2978. — Mankas loko.

6340. — Vi bezonas ankoraŭ sufiĉe longe ellerni la lingvon, por ke viaj poeziaĵoj fariĝu presindaj.

4027. — Viaj proponoj estos transdonataj al la Kongresestraro. — E. K.

E. D. — Vian pledon por eldono de libro pri nutraĵscienco ni sendos al *Literatura Komisiono,* kiu povos raporti koncize pri la eldonebleco de tia verko.

Al Kelkiuj. — Manuskriptojn kies folioj estas ambaŭflanke surskribitaj ni ne povas uzi.

6979. — Persone ni konsentas kun vi, sed la rezolucioj de ĉiuj niaj kongresoj malpermesas, ke ni publikigu tiajn polemikaĵojn.

488-164. — Interkonsentu pri sendado de priesp-aj informoj. Ni ĉiuj ŝparu tempon, monon k. ceteron.

Herman Konovalov. — Vian tre interesan artikolon pri « disvastiĝo de SAT » ni bedaŭrinde pro manko de loko ne povas enmeti. Dezirinde estas, ke vi faru similan statistikon por la Jarlibro 1927-a. Ĉe la Kongreso vi havos okazon fari trafajn sugestojn.

4602. — Vi tute pravas. Sed la publikigo de viaj kritikoj alvenigus protestojn ktp. Tian polemikadon ni evitu en « S-ulo ». Vi kontraŭbatalu la naciemon ĉe la loko mem kie ĝi montriĝas. La simpla aliĝo al SAT ne sufiĉas por ke la aliĝinto tuj estu senigata je naciemo. Jaroj k. jaroj estas necesaj por ke nia organizo estu eduke influinta la anojn.

Por aranĝi komunist-infanan korespondadon !

Por enpresi en sovetiaj kaj diverslandaj specialaj gazetoj ni petas komuniki al « Labesko » de SAT Kremenĉug, adresojn de jun-pioniraj grupoj (« junaj leninistoj », « junaj kamaradoj », « junaj spartakanoj ») kaj grupoj el lernantoj, kiuj deziras interkorespondadi kaj interŝanĝadi diversajn objektojn (lernejajn verkaĵojn, geograf. kartojn, poŝtkartojn). Kune kun via adreso ankaŭ komuniku el kiom da anoj konsistas la korespondema kolektivo.

Poŝtkartojn kun la sciigoj sendu al la kompilisto de l' « LABESKO » : Kremenĉug, U. S. S. R., « Labesko-SAT », *V. Kolĉinski.*

Atentigo

La sekvanta n-ro de « Sennaciulo » estos duobla (98-99) kaj aperos la 19. de aŭgusto.

Sportaj kunlaborantoj serĉataj

Internacia-Laboristsport-Korespondado (jak) serĉas kunlaborantojn en ĉiuj landoj.

Tasko : Raporti pri lab. sportmovado, gravaj sportrenkontiĝoj, kongresoj, decidoj, ktp.

Por bonaj raportoj ni pagas honorarion kaj rekompencas ĉiujn elspezojn.

Ĉiu korespondanto senpage ricevas regule aperantan informilon, enhavantan plej novajn sciigojn el la sportmovado.

Adr.: K-do **Adolf Wendt,** Meyenburg/Prign. Wallstr. 3 — Germanio.

La plej bona rimedo por subteni esperanton

— *Mi volonte aĉetus SAT-librojn, se mi havus tempon por legi ilin...*

Ne malofte oni povas aŭdi tian diron el la buŝo de fervoraj K-doj, ĉiam pretaj malavare donaci por la esperanta propagando.

Se tiuj K-doj iom pripensus, ili baldaŭ konvinkiĝus, ke la plej certa, la plej fruktodona subteno al esperanto estas ebligi la pliriĉigadon de SAT-Biblioteko.

Lingvo estas ja vivanta laŭproporcie je la verkoj en ĝi publikigitaj.

Ju pli ekzistas esperantaj verkoj, des pli facila estas la poresperanta propagando.

Libro estas fakto, K-doj ! Aĉetu do la SAT-librojn, eĉ se vi ne havas tempon por legi ilin.

	PREZO mk. g.
Faŭsto, Gœthe	1.20
Eklumo en Abismo, H. Barbusse (broŝ.)	0.80
Malgranda Terbiblio (Prolet. Atlaso), Szeréni	1.80
Proletaria Kantaro (74 kantoj kun notoj)	3. —
Tri Verkoj de Leo Tolstoj	0.80
El la Mondbildo de l' Nova Fiziko, Murakvin	0.60
La Kemio de la Universo, Fersman	0.60
Sekspsikologio de S. Ziegler	0.60
La Morto de Blanjo, Jean Tousseul	0.60
Ruĝo kaj Blanko de L. Jvn	0.60
La Komunista Manifesto (2-a eldono)	0.60
Dokumentoj de Komunismo	1. —
Etiko de P. Kropotkin	2. —
ABC de Sennaciismo, V. Elsudo	0.50
For la Neŭtralismon ! E. Lanty (2-a eldono)	0.25
Kontraŭ Dio ! Ateista Krestomatio	0.40
Orienta Blovo	0.40
En Katenoj de la Maljusteco	0.60
Ni Legu ! Brunulo. (Internacia Legolibro)	1. —
Petro, kursa lernolibro laŭ parola metodo	0.70

(La prezoj kompreniĝas inkluzive sendkostoj.)

Mendu ĉe Administracio de SAT
Richard Lerchner
Leipzig O 27, Colmstrasse 1

Ĉiuj SAT-anoj

volos nepre posedi la aŭgustan kajeron de

SENNACIECA REVUO

kiu estas tute dediĉita al la historio kaj priskribo de la kongresurbo de nia VI-a.

Riĉe ilustrita.

24-paĝa, multvalora dokumento konservinda.

ENHAVO :

N. N. Ŝapovalenko : Urbo sur ostaro. Trad. *Nik. Vosarken.* — *A. S. Puŝkin* : Fondo de Peterburgo. Trad. *N. V. Nekrasov.* — *N. Gogol* : Nevski-Prospekto. Trad. *Ged.* — *Andreo Belyj*: Peterburgo 1905. Trad. *N. Nevein.* — *V. Aleksandrovskij*: Ribelo. Trad. *G. Rozenblat* †. — *V. Ĥolodkovski* : Malnova Peterburgo kaj Nova Leningrado. Trad. *Voldemaro.* — *R. Ivnev*: Peterburgo. Trad. *N. V.* — *I. E.* : Leningrado. Trad. *N. Vladimiroviĉ.* — *G. Ciperoviĉ* : Estonteco de Leningrado. Trad. *V. Duno.*

Mendu ĉe Administracio de SAT
Richard Lerchner
Leipzig O 27, Colmstrasse 1

Le Gérant : L. GLODEAU.

★ Esperanto-Presejo J. Solsona, 9, Rue Hallé, Paris-14e — Telefono : Gobelins 62-71